

VERSLAG

ONDERWIJS REIS

ETHIOPIË

DE UITDAGING

Op aanraden van een broeder uit een andere gemeente volgde ik een serie lessen op de Tyndale bijbelschool over het boek Openbaring. De leraar had hier, net als ik, een scriptie over geschreven en ik was zeer benieuwd wat zijn visie was op dit boek. Ik had mijn scriptie enkele keren meegenomen naar de klas zodat mijn medestudenten er ook kennis van konden nemen. Vooral Ermi (een student uit Ethiopië) was hier zeer in geïnteresseerd. Na een gesprek over mijn visie en ervaringen vroeg hij mij of ik bereid was hierover les te geven. Daar hoefde ik niet lang over na te denken. Natuurlijk wil ik dat. Zeg maar aan wie, waar en wanneer. Zijn antwoord: aan een groep van ± 15-20 kerkelijke leiders in Ethiopië, deze zomer. Oh juist, dat had ik niet verwacht. Maar zo'n uitdaging wil ik natuurlijk graag aangaan, dus was mijn antwoord nog steeds positief. Totdat hij aangaf dat de leerlingen weinig tot geen geld hadden om dit onderwijs te betalen en dat het dus gratis was. Dat betekende ook dat de leraren, waaronder ik dus, hun reis en verblijfskosten zelf moesten betalen. Oeps. Nu werd het lastig.

HET VERZOEK

Mijn financiële middelen waren beperkt, zeker nu Shirley en ik beide werkloos waren. Maar als God wilde dat ik naar Ethiopië zou gaan om onderwijs te geven over Openbaring, dan zou Hij ook voorzien in de benodigde kosten. Zoiets had Hij al eens eerder gedaan bij een vroegere reis, dus ik vertrouwde er op dat Hij dat nu ook weer zou doen.

Beste Broeders & Zusters,

Via deze mail wil ik graag iets bijzonders onder jullie aandacht brengen.

Ik ben gevraagd om naar Ethiopië te gaan om daar te preken en onderwijs te geven aan een groep kerkelijke leiders. Het thema is, hoe kan het anders, het boek Openbaring.

Dat klinkt heel mooi en aantrekkelijk, maar vraagt wel de nodige offers.

Ten eerste vraagt het veel **tijd en energie**. Al het materiaal wat ik al heb geschreven en gemaakt (scriptie en diverse andere studies), moet namelijk worden vertaald in het Engels. Daarnaast zijn er diverse nieuwe studies die ik nog moet schrijven en vertalen.

Ten tweede vraagt het ondersteuning qua gebed. Dit is een onderneming die ik niet alleen in eigen kracht kan doen. En dan heb ik het nog niet eens over de geestelijke strijd die dit met zich mee brengt.....

Ten derde vraagt het ondersteuning op financieel gebied. Zowel de voorgangers als de Ethiopische organisatie die mij gevraagd heeft, hebben zeer weinig financiële middelen. De kosten (vliegticket, verblijfskosten en uitprinten van studiemateriaal) zijn daardoor dus voor onze eigen rekening! Maar ook ónze financiële mogelijkheden zijn nu nogal beperkt ☹

Wij (Shirley en ik) hebben hun verzoek biddend in Gods handen gelegd en we ervaren beide dat dit weer een 'sprong in geloof' is die God van ons vraagt. We willen graag dienstbaar zijn aan Zijn Gemeente – met de Gaven die hij ons gegeven heeft – en uitzien naar hoe Hij voorziet in wat we nodig hebben.

Ons verzoek aan jullie is om ons te ondersteunen bij het maken van deze sprong in geloof, naar de mogelijkheden die jullie hebben en wat de Heilige Geest op jullie hart legt om te doen. Indien jullie dat willen doen, zien wij jullie reactie tegemoet. Elke reactie en elke steun is welkom, hoe groot of klein dan ook. Alvast bedankt!

Shalom, Werner & Shirley

En God openbaarde zich opnieuw als de God die te vertrouwen is....

Beste Betrokken Broeders & Zusters,

Hierbij een korte update over mijn 'onderwijs reis' naar Ethiopië.

- 1] **Prijs de Heer dat in de financiën is voorzien!** Dit ervaren we als een duidelijke bevestiging dat dit Gods plan en bedoeling is. De tickets zijn al betaald en een eerste donatie ter voorbereiding is al gestort op hun rekening. Alle (nog komende) giften zullen worden besteed aan deze reis, ter opbouw van Gods Gemeente in Ethiopië. Ik zoek Gods leiding naar de manieren waarop ik hen (verder) tot zegen kan zijn.
- 2] **Jullie gebedondersteuning heb ik hard nodig.** Het vertalen gaat langzamer / moeilijker dan ik verwachtte en ik merk duidelijk de geestelijke strijd om mij tegen te werken (vooral afleiding en meer 'Parkinson-spanning' in mijn rechterarm). Gelukkig ervaar ik ook de leiding en inspiratie van de Heilige Geest.
- 3] De periode is veranderd. Ik vertrek op 13 juni en ben de 24^e weer terug in Nederland.
- 4] Ik heb mijn vaccinaties gekregen, dus wat dat betreft kan ik veilig op weg.
- 5] Naar aanleiding van de Multi Media Presentatie over Openbaring (19 maart jl.) ben ik begonnen met een serie van 5 studieavonden over dit boek. Dit is een hele mooie oefening voor mij, omdat ik dit onderwijs ook in Ethiopië zal geven (maar dan nog uitgebreider).

Nogmaals dank voor jullie betrokkenheid en hulp!

Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn, laat ik dat jullie weer weten.

Tot mails,

Shalom, Werner

Geliefde Betrokkenen,

Na een gesprek vanmorgen met mijn contactpersoon hierbij nog even een laatste update voor ik zaterdagavond vertrek.

- Ik ben klaar met het vertalen van mijn scriptie naar het Engels. Die is nu geprint in Ethiopië en ligt klaar voor de studenten = 15-20 kerkelijke leiders.
- Ik ben nog bezig met het vertalen van diverse korte studies en schema's. De laatste loodjes
- Ik begrijp sinds deze week waarom ik qua giften veel meer had gekregen dan ik in eerste instantie meende nodig te hebben: **veel grotere kosten** dan zelf vooraf berekend. Vaccinaties, visa en (vooral) verblijfskosten vielen (plotseling ~ door veranderde omstandigheden) veel hoger uit dan verwacht. Voor mij een vervelende verrassing, maar niet voor onze God! ☺ **Hij wist er al van en zorgde er voor dat ik voldoende heb om alle kosten te betalen. God is goed!**
- Wanneer ik in Ethiopië ben geland ben ik de 2^e persoon in het hele land die zich serieus verdiept heeft in het boek Openbaring! Ik mag dus voorzien in een grote behoefte.....

Graag jullie gebedsondersteuning voor:

- ⇒ Geestelijke bescherming voor Shirley die alleen achter blijft.
- ⇒ Lichamelijke gezondheid, vooral i.v.m. het hele andere eten,
- ⇒ Geestelijke alertheid, om goed af te stemmen op de studenten en
- ⇒ Heilige Geest inspiratie om die onderwijs werkvormen te gebruiken die het beste bij de studenten passen.
- ⇒ Openheid, helderheid en focus bij de studenten om mijn onderwijs goed te kunnen ontvangen.
- ⇒ Geestelijke openbaringen voor de studenten. Dat ze een bijzondere ontmoeting zullen hebben met de Heer waar het in het boek Openbaring allemaal om draait.

Hartelijk dank voor jullie ondersteuning!

Shalom, Werner

De datum nadert waarop je gaat vertrekken. Langs deze weg willen we jullie Gods onmisbare zegen en leiding bidden, je ook sterkte toewensen met de Parkinson-spanning in je rechterarm.

Psalm 91:11-12

Hij vertrouwt je toe aan Zijn engelen, die over je waken waar je ook gaat.

Hun handen zullen je dragen, je voet zul je niet stoten aan een steen.

In Hem verbonden, een hartelijke groet aan jullie.

Jacob en Feikje

Goed te lezen Werner! Mooie berichten. We bidden met jullie mee.

Hartelijke groet,

Jan & Sjoukje

Hoi Werner,

Wat een hele spannende trip ga je maken. Ik kan me voorstellen dat de afgelopen tijd al erg (in)spannend voor je geweest is met alle voorbereidingen en nog niet precies weten wat je daar allemaal te wachten staat! En dan ook nog eens over een boek als Openbaringen gaan preken maakt het ook niet gemakkelijker! Ik wens je heel veel sterkte, zegen, moed en inzicht toe.

Hartelijke groet en tot ziens,

Dennis

Hallo Werner en Shirley,

Het gaat erom spannen! Bedankt voor jullie mail, waarin je ons weer helemaal hebt bijgepraat. We wensen jou Werner een goede reis naar Ethiopië en alle wijsheid, geduld en creativiteit die nodig is om de stof over te brengen. Ook zullen we bidden om kracht en gezondheid voor jou.

Shirley, veel sterkte voor de dagen zonder ega en als we iets voor je kunnen betekenen, dan hoor ik het graag. Laat maar weten als we je moeten ophalen.

Lieve groet,

Hans en Paula.

Hallo Werner en Shirley,

Dank voor de update. Morgen is het zover... We bidden voor jullie. En we wensen Werner een goede reis en een gezegende tijd in Ethiopië en ook Shirley een hele goede gezegende tijd in Amstelveen. Leuk als je een keertje bij ons langs komt, Shirley! Ook nog bedankt voor jullie verjaardagskaart.

Hartelijke groeten,

Erwin & Margriet

Heel veel zegen toegewenst bij dit mooie werk Werner!

Hartelijke groet van Jan en Tineke

Hoi Werner,

Bedankt voor dit mailtje en de gebedspunten die je hebt gegeven. Fijn dat je financieel ook genoeg hebt om te gaan, maar ook daar te zijn. Veel sterkte nog met de laatste loodjes!!! Een hele, hele goede tijd de komende weken.

Corrie

Ha Werner,

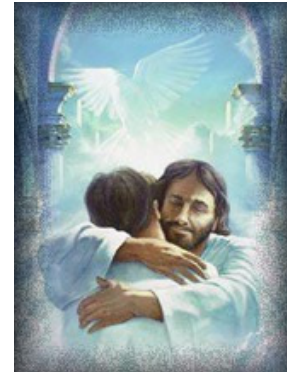
Fijn voor je dat het vertaalwerk er nu bijna op zit, en dat je zometeen anderen kan laten delen in je kennis en inzicht. Goed ook om te horen dat God voorziet, zowel in Ethiopië door jou te sturen, als voor jou zelf in alle materiële behoeften en vast nog ook wel andere ... Ik bid je vertrouwen toe, goede reizen en een diep gezegend verblijf.

Hartelijke groeten, shalom,

Rita

Doen we! Komt voor de bakker!!
Antje (mede namens Ries)

Hoi Werner,
Dankjewel voor je mail! Wat fijn dat jij je niet met geld bezig hoeft te houden. ☺ Ik zal aan jou en Shirley denken wanneer je op weg gaat zaterdag. Heel veel zegen een heel bijzondere tijd.
De armen van onze Vader onder je om je te steunen, boven je om je te zegenen en je te beschermen en je te leiden met Zijn Heilige Geest.
En voor Shirley, dat zij ook een speciale tijd zal hebben wanneer je in Ethiopië bent.
Shalom,
Baukje

Hallo Werner,
Wat fijn dat je kunt gaan en in alles is voorzien.
Arno en ik wensen jou een hele gezegende tijd toe en sterkte voor Shirley.
Shalom,
Riet en Arno

Hoi Werner,
Bijzonder om te lezen hoe God in alles voorziet. Heel veel zegen. We zullen voor je blijven bidden.
Hartelijke groeten,
Pieter en Astrid

MIJN EERSTE INDRUKKEN

Na een goede vlucht via Dubai kwam ik op zondag 14 juni aan in Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië. Ik werd gastvrij ontvangen door de moeder van Ermi met **Injera** (zie pag.11) en zelfgemaakte **koffie**. Beide zijn zeer traditionele gerechten en activiteiten. De Ethiopiërs komen elke dag samen bij elkaar om thee of zelfgemaakte koffie te drinken, het is dus echt een 'social event'.

Nu drink ik zelf nooit koffie (ik vind het simpelweg niet lekker), maar dit aanbod kon ik niet weigeren en dat deed ik dus ook niet. Gelukkig was de injera prima eetbaar, want ik zou het elke dag eten. Gelukkig was de beker koffie niet zo groot, dus die uitdaging durfde ik wel aan. Ik moet zeggen, het was de meest smakelijke die ik ooit heb gedronken, maar om nu te zeggen dat ik het echt lekker vond, niet echt. Ik was dus blij toen ik mijn beker leeg had gedronken. Toen hoorde ik echter dat het gebruikelijk is om niet slechts één maar wel drie kopjes te drinken! Oeps slik....

Gelukkig was het toen tijd om naar het hotel te gaan, dus daar ontsnapte ik aan een grotere uitdaging voor mijn smaakpapillen ☺

Het hotel was heel simpel en eenvoudig, zoals ik mocht verwachten van een Ethiopisch 'low budget hotel'. De douche en toiletruimte was ongeveer 1 bij 1 meter. Door het gebrek aan een douchescherm (zie afbeelding) werd de hele ruimte elke keer helemaal nat. Beetje vervelend, meer niet. Maandagochtend was het water koud en bleef het koud, hoe lang ik ook wachtte. Niet echt prettig, maar ik was wel meteen klaar wakker, dus ik klaagde niet. Later die week was er helemaal geen water. Dat kwam wel vaker voor, was de reactie vanuit het hotel, dus wie was ik om hierover te klagen

Mijn eerste indruk qua verkeer is samen te vatten in één woord: CHAOS. Er was een groot gebrek aan verkeerslichten, witte strepen op de weg, wegwijzers (zie [YouTube video](#)) en verkeersregels. Nou ja, er waren wel bepaalde verkeersregels, maar je zou kunnen zeggen dat die werden beschouwd als richtlijnen, meer niet. De ene auto stopte beleefd voor voetgangers bij een zebraapad, de ander denderde er met hoge snelheid overheen. De ene voetganger loopt alleen aan de rechterkant van de weg, de (meeste) anderen lopen overal kris kras over de straten en tussen de auto's.

Het was een ware uitdaging om gezond vanaf mijn hotel naar de leslocatie te komen. Gelukkig had ik een zeer ervaren en begaafde taxi-chauffeur. Hij bezat de kwaliteit om op 5 cm van de voor hem rijdende auto te stoppen en overal doorheen te sluipen. Ik ben na één dag al steeds achterin gaan zitten met mijn ogen dicht, want ik gaf steeds angstig commentaar aan de bestuurder en het overige verkeer ("ho!", "pas op", "stop", etc.).

DE STUDENTEN

De studenten die ik onderwijs mocht geven waren allen kerkelijke leiders (voorgangers, onderwijzers, jeugd werkers) van diverse evangelische kerken in de hoofdstad en omgeving.

Er waren 13 mannen en 2 vrouwen die de hele week en elke dag aanwezig waren. Daarnaast waren er een handvol die bepaalde delen van het programma volgden, vanwege diverse verplichtingen in hun gemeente.

In het begin van de week werden we regelmatig getrakteerd op een leuk muziekje van iemands mobiel, waarna die persoon de zaal verliet voor één of ander belangrijk gesprek. Na zo'n 2 dagen van tunes en verstoringen begon ik na elke (lunch)pauze met de woorden "Sounds and mobiles closed, hearts en minds opened".

Op mijn eerste vragen aan de studenten ("Wat hebben jullie met Openbaring? Hoe vaak hebben jullie het gelezen? In welke mate is het duidelijk voor jullie? In welke mate gebruiken jullie het?") kwam al snel een helder beeld naar voren. Ze begrepen en gebruikten de eerste paar hoofdstukken (1-3) en de laatste (20-22), maar alles daartussen was voor hen een vraagteken. Die durfden ze dan ook niet te gebruiken in prediking en bijbelstudies. Hun nood sloot dus perfect aan bij wat ik kon geven.

DE ONDERWERPEN

De titel van mijn onderwijs was "The Hermeneutical Keys of Revelation". Het ging dus primair over de sleutels waarmee het boek Openbaring uitgelegd moet worden. Ik heb natuurlijk hier en daar wel wat tekstuitleg gegeven, maar dan vanuit de kaders die ik daarvoor had aangegeven. Ik behandelde eerst de hoofdthema's van het boek: de sleutels, de chronologie, de symboliek, de structuur, de verbanden met het Oude Testament, de culturele achtergrond en het literaire genre van de apocalyptiek. Dit was voor de meest studenten volkomen nieuw.

Andere, kleinere onderwerpen die ik vervolgens nog behandelde waren o.a. de getallensymboliek (3-4-7-12-1000-144.000), het teken van het Beest, het zegel van God en de thema's van overwinnen en volharden. Vooral het gegeven dat Openbaring primair niet letterlijk maar symbolisch moet worden gelezen, was voor hen een 'openbaring'. Daar hadden ze in het begin wel wat moeite mee, maar hoe verder ze kwamen wat betreft het onderwijs, hoe meer ze het begrepen en konden accepteren.

DE LOCATIE

De locatie was de samenkomstruimte van een kleine kerk, gebouwd van steen en hout, simpel en eenvoudig. Ik verwachtte geen enkele vorm van luxe, dus ik was blij verrast toen ik een whiteboard aan de muur zag hangen. Die was erg handig en daar heb ik dan ook veel gebruik van gemaakt. Verder had ik de beschikking over een lessenaar waar ik mijn tekst en Bijbel op kon neerleggen.

DE METHODE

Meteen op maandagochtend, aan het begin van mijn onderwijs, maakte ik duidelijk welk model van les geven ik van plan was te gaan gebruiken: het 'Hebreeuwse Interactie Model'. Dat houdt in dat ik soms vragen stel aan de studenten om ergens over na te denken, dat gestelde vragen ook door medestudenten beantwoord kunnen worden en dat ze vrijuit vragen mogen stellen, direct reagerend op wat ik vertel.

De setting van de stoelen paste ik daar ook op aan. Bij binnenkomst en tijdens de eerste ochtendsessie stonden ze nog in rijen achter elkaar, maar tijdens de eerste pauze plaatste ik ze meteen in een halve maan. Hierdoor kon iedereen elkaar goed zien en horen, en kon ik dicht bij de studenten komen.

Verder waren, naast mijn scriptie, alle door mij in het Engels vertaalde studies door Ermi gekopieerd en uitgedeeld. Hierdoor konden de studenten zelf lezen wat ik hen vertelde en konden ze het door mij gegeven onderwijs makkelijker volgen.

Tenslotte liet ik hen elke dag voor ruim aan half uur in groepjes uiteen gaan, om samen met elkaar op zoek te gaan naar wat het boek Openbaring hen vertelde over God, Jezus, aanbidding en discipelschap. Daarna mocht een vertegenwoordiger van elk groepje de rest van de groep vertellen wat zij hadden 'ontdekt'. Ook op die wijze liet ik hen zelf aan de slag gaan met het boek.

Deze broeder was zeer interactief! 😊 Hij stelde veel doordachte vragen en was zeer betrokken. Vanuit zijn roeping tot 'Churchplanter' heeft hij al ruim 25 kerken opgestart. Hij kan dit doen doordat zijn vrouw voor het inkomen zorgt. Een echte 'Paulus'. →

MIJN ERVARINGEN

Ik heb het ervaren als een zeer intensieve onderwijsweek. Ik had zo'n drie maanden van vertalen achter de rug, waarbij ik dus dagelijks vele uren achter de computer zat. Nu kwam ik plotseling in een situatie waarbij ik van 09.00 tot 16.00 (wel met pauzes) vooral stond en liep. Lichamelijk intensief dus.

Ten tweede moest ik les geven in het Engels. Een geheel nieuwe ervaring voor mij. Het hielp wel dat ik zelf mijn scriptie en de studies had vertaald naar het Engels, zodat ik bekend was geworden met veel Engelse theologische termen. Daar hoorde bij dat de studenten in het Engels spraken en ik dus goed mijn best moest doen om hen goed te verstaan én begrijpen. Nu is mijn Engels vrij redelijk, maar bij diverse studenten was dat zeker niet het geval, en dan heb ik het nog niet eens over hun Ethiopische accent 😊

Ten derde kreeg ik soms vragen over bijbelteksten en thema's die meer zijdelings dan direct te maken hadden met het boek Openbaring en waar ik dus niet specifiek op was voorbereid. Daar moest ik dus ter plekke een goed antwoord op bedenken.

Immers, ik was niet zo maar iemand, ik was *professor* Werner, en met de titel komt een bepaalde verwachting. Toch heb ik op zulke momenten duidelijk gemaakt dat ik als leraar zelf ook nog een leerling van het Woord ben en dat ik slechts mijn mening geef, gebaseerd op hoe ik dat op dit moment zie en heb bestudeerd.

Tot slot was daar het feit dat ik bijna elke dag mijn planning moest aanpassen, doordat er thema's waren die uitliepen of die er nieuw bij kwamen ('Opname van de Gemeente'-leer). Dit vereiste ook weer de nodige extra tijd om voor te bereiden.

Dag schat,

dinsdag 16 juni

Toch nog even wat van mij. Ik heb plotseling een verbinding.

Zoals ik al zei, het is vrij intensief, spreken in Engels, hun accent, veel staan, elke dag mijn planning omgooien, nieuwe indrukken, extra formulier maken. Maar met enkele lastige momenten terzijde gaat het best wel goed.

Ik ben hier een 'echte' professor, dat is cultuurgebonden en kan ik niets aan doen. ☺

Morgen aan de slag met symbolisme, daar moet ik nog wat voor voorbereiden. Later in de week gaan we aan de slag met de 'Opname leer'. Uitdaging!!!

Hoe gaat het met jou? Kun je 's avonds in slaap vallen? Heb je al ergens gegeten of een afspraak gemaakt?

I love only you,

Werner

MIJN TWEEDE INDRUK

Ik wilde niet vast blijven zitten aan mijn eerste indruk en vroeg de Heer of Hij mijn ogen verder wilde openen voor wat hij wilde dat ik zou zien.

What sort of place is Ethiopia

- Ethiopia is a happy country
- Ethiopians are a strikingly beautiful people
- People are friendly and unthreatening and someone is always willing to go out of their way to help you
- People are generally honest and violent crime is rare

Wat bij mij toen naar voren kwam was het woord 'purity' (reinheid). Het verkeer was dan misschien wel erg rommelig, het ging in ieder geval ook vredig: men gaf elkaar (vaak) de ruimte en er werd niet gescholden. De opsomming hierboven ([zie deze PPT voor meer info](#)) klopt helemaal. Ik heb het idee dat dit te maken heeft met het hoge religie gehalte: 50% is christelijk en 40% moslim.

WAAR IS HET GELD?

Ik had zo'n 500 euro meegenomen, veilig verpakt in een speciale geldenvelop en in een opgevouwen plastic tas. Dit was bestemd voor nog niet betaalde onkosten (o.a. vervoer, hotel, eten). Vlak voor de lunch op woensdag gaf ik die tas aan Ermi met het verzoek om dit bij hem te houden. Toen we het later die middag wilde wisselen in de lokale munteenheid (Birr) was de betreffende bankmedewerker zeer onverwachts niet aanwezig en kon het ruilen niet doorgaan. De ochtend daarop, in de taxi op weg naar de leslocatie, vroeg ik Ermi of ik de geldenvelop nog even mocht hebben. Maar tot mijn verbazing zei hij dat ik dat niet aan hem had gegeven ("What money? You didn't give me any money!"). Hij wist van niets en hij was er van overtuigd dat ik het zelf nog ergens had. Toen begon mijn hart hard te bonken, mijn voorhoofd te zweten en angst op te komen, want ik had 100% zeker het geld aan hem gegeven. Maar als hij het niet had (het zat inderdaad echt niet in zijn tas) en ik het niet meer had, waar was het geld dan wel?

Vanuit eerdere ervaringen dat een belangrijk item plotseling verdween, maar na gebed weer wonderlijk verscheen, begonnen wij het principe van 'Bid en werk' toe te passen: we gingen bidden voor een openbaring en Ermi nam voorzorgsmaatregelen. Hij regelde eerst onderdak voor mij bij een vriend van hem om verdere hotelkosten te stoppen. Zijn moeder bood aan om de onkosten te betalen, maar zij had zelf net (niet) genoeg geld om haar huur te betalen. Na 10 minuten van vrees en beven gaf God mij de rust en het blijvend vertrouwen dat het geld weer zou verschijnen. Daardoor kon ik het die dag verder loslaten en kon ik mij focussen op het geven van onderwijs.

Aan het einde van de middag gingen we naar mijn hotel om mijn spullen op te halen. Om Ermi te overtuigen dat ik mij toch echt niet vergist had (eerlijk gezegd was hij nog steeds van mening dat het ergens in mijn kamer moest zijn), haalde ik één voor één mijn kledingstukken uit de kast, controleerde ik of er iets in zat verborgen en legde ik het daarna in mijn koffer. Toen ik een opgevouwen tas pakte liet ik nog eens zien hoe de echte tas + envelop er uit zag. Met een flits van inzicht kijkt Ermi mij met wijde ogen aan en zegt hij plotseling: "Die heb ik in mijn kamer liggen!". Daarop werd duidelijk hoe het gegaan was. Toen ik de plastic tas die woensdagochtend aan hem had gegeven, had ik hem alleen gevraagd: "Please, hold this for me". Ik had daarbij niet vermeld dat daar het geld in zat. Die avond had hij het gedachteloos ergens op een stapeltje boeken gelegd en er totaal geen aandacht meer aan geschonken. Iedereen kon nu weer opgelucht adem halen, Ermi's moeder wel het meest.

God gaf mij een beeld voor haar: het bijbelverhaal van de arme weduwe die van het zeer weinige dat zij heeft, toch nog geeft aan God. Daardoor gaf zij geestelijk veel meer dan de rijke farizeeën. Met een door God aan mij gegeven diepe dankbaarheid en bewogenheid deelde ik dit verhaal met haar en gaf ik aan dat God haar ziet als die weduwe en haar hiervoor belonen zal. Ze reageerde hier op met een rustig en nederig uitgesproken "Thank You, Lord".

Al snel wordt duidelijk dat Gods hand hier achter heeft gezeten. Hij regelde het zo dat ik tot mijn vertrek terug naar Nederland kon verblijven in het huis van Johnny, een goede vriend van Ermi. Deze Johnny, ongeveer één jaar getrouwd en zo'n 3 jaar christen, zat vol met vragen over – één keer raden – het boek Openbaring, de 'opname-leer' en andere eindtijd vraagstukken. Ook wilde hij alles weten over de organisatie van huiskringen,

Romeinen 8:28

En wij weten dat voor wie God liefhebben, voor wie volgens zijn voornemen geroepen zijn, alles bijdraagt aan het goede.

over vasten en over diverse andere Bijbelse thema's. Ik mocht niet vertrekken vóór ik antwoord had gegeven op al zijn vragen. Hij gaf dit onderwijs weer door in zijn gemeente, waardoor bepaalde knelpunten werden aangepakt. Hun reactie: "God send him right on time, especially for you!". Ik werd uitstekend verzorgd qua eten & drinken en slapen en geholpen met wat ik nodig had. Prijs God!

DE AFSLUITING

Vrijdag was de dag van afsluiting. Daarmee kwam er een einde aan een bijzondere en boeiende tijd van onderwijs en contact maken met bijzondere en unieke broeders en zusters.

De laatste ochtend gebruikte ik om mijn Power Point Presentatie over Openbaring te tonen (230 dia's). Op deze wijze kon ik visueel herhalen en verdiepen wat ik deze hele onderwijsweek had behandeld en uitgelegd, vooral wat betreft de structuur en de symboliek.

De laatste middag gebruikte ik om te evalueren: hoe hebben de studenten het onderwijs ervaren? Wat nemen ze mee naar hun gemeenten? Ik gaf hun de ruimte om te delen wat ze op hun hart hadden met mij en de hele groep. Hun reacties kwamen recht vanuit hun hart en waren zeer bemoedigend. Ze waardeerden vooral mijn gekozen methodiek (interactie met ruimte voor vragen stellen) en durfden nu dit boek te gebruiken bij preken en onderwijs in hun eigen gemeente. Doel bereikt! ☺

Na afloop van deze evaluatie werd ik verrast doordat ze ook op andere wijze hun dankbaarheid wilden tonen: door het geven van enkele bijzondere cadeaus (voor zowel mij als Shirley). Het meest bijzonder en uniek was de authentieke Ethiopische handgemaakte badjas (zie foto). Zo wordt ik nu nog dagelijks herinnerd aan de mooie tijd die ik daar heb mogen beleven.

De laatste middag werd afgesloten met – hoe kan het anders? – een tijd van lofprijs, aanbidding, voorbede en dankgebeden. Dat ging natuurlijk wel op z'n Ethiopisch: vurig, krachtig, luid en vol passie.

Deze afsluitingsdag werd 's avonds afgesloten met een onvergetelijk bezoek aan het 'Ethiopian Cultural Ambassador Restaurant'. Het is tegelijkertijd zowel een restaurant als een museum. Hier mocht ik genieten van een heerlijke authentieke Ethiopische maaltijd (met injera), van een geweldige ambiance en van swingende traditionele dansen ([klik hier voor impressie](#)).

Persoonlijk heb ik zeer veel moeite om mijn botten en benen aan het dansen te krijgen, maar deze groep van musici en dansers kregen zelfs mijn heupen aan het huppelen nou ja, een beetje dan ☺.

Deze danser danste door het hele restaurant, proclamerend de grote daden van de Ethiopische helden.

Injera is een pannenkoekachtig brood gemaakt van teff-meel. Het wordt traditioneel gegeten in o.a. Ethiopië, Eritrea en Somalië. Om injera te maken mengt men bloem met water en laat haar enkele dagen gisten, zoals bij zuurdesem. Hierdoor krijgt de injera een lichtjes zurige smaak. Dan wordt het in platte koeken gebakken die als bodem dienen voor andere voedingsmiddelen. Injera wordt met de rechterhand gegeten. Men scheurt kleine stukken af van een grote koek in het midden van de tafel, en gebruikt die om de andere ingrediënten (salade, bonen, saus, etc.) vast te nemen. Na afloop heeft de injera een deel van het vocht en de smaak van het voedsel geabsorbeerd, en wordt hij zelf ook opgegeten. De injera fungeert dus als bestek, bord en voedsel tegelijkertijd. De maaltijd is ten einde als het injera-"tafelkleed" op is.

MIJN PREEK

Na afloop van de week van onderwijs was ik nog niet klaar met het doorgeven van het Woord van God. Ik was namelijk uitgenodigd om op zondag de preek te houden in de Horeb Gospel Power Church. Daar had ik mij goed op voorbereid, maar ik was het belangrijkste item vergeten mee te nemen: toiletpapier! (de meeste toiletten hebben dat namelijk niet standaard beschikbaar, zo ontdekte ik na twee dagen van misgrijpen). En juist nu had ik het extra nodig, want op het moment dat wij moesten vertrekken (en we waren al wat te laat) begonnen mijn darmen zich te manifesteren op een vervelende manier (diarree). Ik meende echter dat ik het wel uit zou kunnen houden en dat ik daar wel op tijd van het toilet gebruik zou kunnen maken. Dat kon ik ook, maar niet van het type toilet wat ik verwachtte!

De Pinkstergemeente komt samen in een tent in een buitenwijk van de hoofdstad en kent weinig tot geen luxe, zeker niet wat betreft het toilet. Dat is namelijk een klein tentje, gemaakt van stukken zeil, stof en een golfplaat, bevestigd aan 4 houten palen, met een opening aan één zijde om er in te komen en een gat in de grond om de ontlasting op te vangen (zie foto).

Ik moest de voorganger dus vragen voor toiletpapier en was onprettig verrast toen hij mij wees wat en waar het toilet was. Maar ik besefte dat dit ook hoorde bij mijn Ethiopië ervaring en onderging het daarom met een lach (eerlijk gezegd was ik op dat moment met alles tevreden, want mijn darmen schreeuwden om verlossing). Daar was ik dus, de 'Preacher from Holland', the 'Teacher on the Tower', met mijn keurig gestreken nette broek op mijn enkels, gehurkt boven een gat in de grond mijn behoefte te doen, met geleend toiletpapier mij vervolgens schoonmakend. Een ontnuchterende ervaring.

Daarna volgde een andere, bijzondere, nieuwe ervaring: preken in het Engels, met een vertaler, zonder PPT, in een Ethiopische Pinkstergemeente. Ik had echter wel een preek uitgekozen die ik al vaker had gebruikt en waarin ik diverse illustraties gebruikte om mijn verhaal helder en duidelijk te maken. Tijdens mijn voorbereiding gaf de Heilige Geest mij een nieuwe, aanvullende illustratie. Hierbij legde ik mijn vuile was bij het Kruis van Jezus en trok ik 3 T-shirts aan waarop een christelijke print stond, symbolisch voor het afleggen van mijn zonden en het aandoen van de nieuwe mens.

Tijdens de zangdienst twijfelde ik er echter aan of ik het wel moest gebruiken. Was het niet een beetje teveel van het goede? Ik besloot toen om het toch niet te gebruiken. God besloot echter anders. Op het moment waarop het gedaan moest worden overtuigde Hij mij om het toch te gebruiken en gaf Hij mij ook hierbij de woorden om te spreken. Ik liep door de ruimte heen

zodat iedereen het goed kon zien. Ik zag de meeste goed kijken, lezen en vervolgens een beetje lachen en ja-knikken. De boodschap kwam duidelijk over. Dusdanig duidelijk dat, na afloop van de preek en nadat er een oproep tot bekering was gedaan, er een jongeman naar voren kwam die zijn leven aan Jezus gaf! Een hele mooie bonus als afsluiting van een bijzonder gezegende week. ☺

De voorganger was kort maar krachtig in zijn commentaar op mijn preek: "This is just what we needed. Thank you." Ik kon de dankzegging doorgeven aan God.

GELEID & GEZEGEND

Kortom, als je mij zou vragen hoe mijn tijd in Ethiopië is geweest, dan zou ik maar op één wijze kunnen antwoorden: "Het is een zeer bijzondere, door God geleide en gezegende tijd geweest, waar ik met heel veel plezier en dankbaarheid op terug kijk." Indien mogelijk en indien het binnen Gods plan ligt, zal ik het graag nog eens over doen. Voor mijn studenten is er geen twijfel: "You have to come back!".

P.S.

Teruggekeerd in Nederland kreeg ik van Ermi nog heel goed nieuws: onze taxichauffeur is tot geloof gekomen! Zo werd ik gezegend door God, zelfs na afloop van mijn onderwijs reis! ☺

P.P.S.

Ik zou meer verhalen kunnen vertellen en meer foto's kunnen tonen, maar ook aan dit verslag moet eens een einde komen. Daarom zijn dit toch echt de laatste woorden die ik type. ☺

